

ความโปร่งใสทางการคลัง

ของเงินทุนหมุนเวียนนอกงบประมาณเพื่อส่งเสริม
ความยั่งยืนทางการคลังของประเทศไทย

ผศ.ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ที่มาของการศึกษา

- ทุณหมนเวียนนอกงบประมาณ จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายด้านการคลัง เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ การส่งเสริมสวัสดิการสังคม การกระจายรายได้ และนโยบายในด้านอื่นๆ
- ทุณหมนเวียนนอกงบประมาณจึงเป็นเครื่องมือทางการคลังที่มีความคล่องตัวในการเบิกจ่าย ไม่ผูกมัดกับกฎระเบียบราชการ ช่วยให้ส่วนราชการที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลภารกิจมีความคล่องตัว สามารถดำเนินการได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

ที่มาของการศึกษา

- ในปีงบประมาณ 2558 ประเทศไทยมีทุนหมุนเวียนนอกงบประมาณทั้งหมด 114 กองทุน ได้รับงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด 6.06 แสนล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 23.53 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในปี 2558 หรือประมาณร้อยละ 4.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.2558 ระบุว่า.... การจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐ ให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้

- วิเคราะห์บทบาทของทุนหมุนเวียนนอกงบประมาณต่อการดำเนินนโยบายภาครัฐ
- ประเมินความโปร่งใสทางการคลังของรายจ่ายนอกงบประมาณประเภทเงินทุนหมุนเวียน
- กำหนดทิศทางการกำกับดูแล และติดตามประเมินผลเงินทุนหมุนเวียนนอกงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความมีเสถียรภาพ และความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ

ประเภทของเงินนอกงบประมาณ

- 1) ทุนหมุนเวียน หมายถึง** กองทุน เงินทุน หรือทุนหมุนเวียนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือ ตาม พรบ.งบประมาณรายจ่าย เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำเงินงบประมาณที่ได้กำหนดเป็นเงินทุนหมุนเวียนสามารถนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์ตามกฎหมายนั้นๆ
- 2) กลุ่มเงินฝาก หมายถึง** เงินฝากที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังตามที่กฎหมายไว้ มี 7 ประเภทย่อย ได้แก่ เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ เงินบริจาค เงินกู้ เงินท้องถิ่น เงินฝากต่างๆ เงินรับฝากเพื่อรอจัดสรร/ถอนคืน และเงินนอกงบประมาณตามวัตถุประสงค์อื่น
- 3) กลุ่มที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ หมายถึง** กลุ่มเงินที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นของหน่วยงานใดๆ เช่น องค์การมหาชน องค์การอิสระ มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ประเภทของทุนหมุนเวียน

- I. **กลุ่มทุนหมุนเวียนที่พึ่งพิงงบประมาณเป็นหลัก** บางทุนหมุนเวียนอาจมีรายได้บ้าง แต่เป็นรายได้ที่ไม่ใช่จากการดำเนินภารกิจหลัก จึงจำเป็นต้องได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณเป็นหลัก (ร้อยละ 90 ของรายได้ทุนหมุนเวียน) อย่างต่อเนื่อง อาทิ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น
- II. **กลุ่มทุนหมุนเวียนที่มีรายได้จากการดำเนินภารกิจหลัก** โดยอาจมีรายได้เพียงพอ/ไม่เพียงพอในบางปี จึงอาจได้รับงบประมาณอุดหนุนในบางปีงบประมาณ เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ประเภทของทุนหมุนเวียน

ตามลักษณะกิจกรรม

ประเภททุน หมุนเวียน	พรบ. งบประมาณ	พรบ. เฉพาะ	รวม	ร้อยละ
1. เพื่อการกู้ยืม	8	9	17	14.9
2. เพื่อการสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม	3	16	19	16.7
3. เพื่อการสนับสนุน ส่งเสริม	17	41	58	50.9
4. เพื่อการจำหน่าย และ การผลิต	14	--	14	12.3
5. เพื่อการบริการ	4	2	6	5.2
รวมจำนวนทุนหมุนเวียน	46	68	114	100

ประเภทของทุนหมุนเวียน

ตามการจัดสรรงบประมาณ

- การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่กองทุนนอกงบประมาณแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ
 1. การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และ
 2. การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงานที่เป็นภาระผูกพันตามกฎหมาย เช่น กองทุนประกันสังคม กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาก่อนหน้า เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล

- พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติความหมายเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณประเภท ระบุว่า
 - **ทุนหมุนเวียน** หมายถึง “ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้”
 - มาตรา 13 บัญญัติว่า “องค์การใดๆของรัฐบาลที่ตั้งขึ้นแล้ว ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้หรือที่จะตั้งขึ้นใหม่ บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วย การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลัง.....”

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล

ทุนหมุนเวียน

- ในปี 2558 กระทรวงการคลังได้ตั้งคณะทำงานประเมินความโปร่งใสทางการคลังขึ้น เพื่อทำหน้าที่ประเมินประเทศไทยตามมาตรฐานความโปร่งใสทางการคลังใหม่ของ **IMF (2014)** หนึ่งในข้อเสนอแนะของคณะทำงานฯ ดังกล่าว คือการยกระดับธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลกองทุนนอกงบประมาณ ซึ่งนำไปสู่การยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543 แล้วออกพระราชบัญญัติการบริหารกองทุนหมุนเวียน พ.ศ.2558 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2558

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล

ทุนหมุนเวียน

- คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ สามารถบังคับใช้กฎหมายในการบริหาร/กำกับดูแลครอบคลุมถึงทุนหมุนเวียนทั้งที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ
- พรบ.ให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ.2543 กำหนดให้การยุบเลิกทุนหมุนเวียนจะกระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนหมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งแล้ว หรือทุนหมุนเวียนได้หยุดดำเนินการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด แต่ไม่รวมถึงกรณีที่บางทุนหมุนเวียนที่มีการบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ หรือมีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำ

เปรียบเทียบกับเงินทุนหมุนเวียนของต่างประเทศ

- มีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและนโยบายการคลังของรัฐบาล
- เป็นการจัดตั้งขึ้นมาโดยกฎหมายเฉพาะเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
- ลดแรงกดดันที่มีต่อรัฐบาล ในกรณีที่รัฐต้องดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดทางการเมืองหรือทางกฎหมาย

เปรียบเทียบกับเงินทุนหมุนเวียนของต่างประเทศ

- สำหรับประเทศญี่ปุ่น มีหน่วยงานหลายกระทรวงด้วยกันที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบดูแลบัญชีพิเศษ
- **Law Concerning the Special Accounting** ซึ่งกฎหมายดังกล่าวยังได้สนับสนุนให้มีการปฏิรูปบัญชีพิเศษ และมีการวางแผนในการลดบทบาทบัญชีพิเศษของประเทศญี่ปุ่นลง
- ขณะที่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสมาชิกใน **OECD** โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะอยู่นอกเหนือการควบคุมของหน่วยงานของรัฐโดยตรง

ความโปร่งใสทางการคลังของทุนหมุนเวียน

- ความโปร่งใสทางการคลัง หมายถึง (i) การเปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับโครงสร้างและบทบาทของรัฐบาล (ii) เป้าประสงค์ของการดำเนินนโยบายการคลัง บัญชีภาครัฐ และการคาดการณ์ต่างๆ รวมทั้ง (iii) การเข้าถึงข้อมูล การดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลที่มีความน่าเชื่อถือ ครบถ้วน เข้าใจได้ ทันที และเปรียบเทียบได้กับข้อมูลที่เปิดเผยในต่างประเทศ เพื่อให้สาธารณะชน (iv) สามารถประเมินสถานะทางการเงินการคลังของรัฐบาล กับต้นทุนและประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างถูกต้อง (Hameed: 2005, Sarr: 2015 และ Kopitz and Craig: 1998)
- การเปิดเผยข้อมูล (รายงาน) ทางด้านการคลังสาธารณะ และกระบวนการจัดทำนโยบายเป็นหัวใจสำคัญของความโปร่งใสทางการคลัง เป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการมีเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการมีธรรมาภิบาลที่ดี จึงนับเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของรัฐบาล

ความโปร่งใสทางการคลังของทุนหมุนเวียน

- ผลการประเมินความโปร่งใสทางการคลังของประเทศไทยในปี 2558 ตามเกณฑ์ใหม่ ของ **IMF (2014)** พบว่า ประเทศไทยมีระดับคะแนนเกินระดับพื้นฐานไม่มากนัก (**Siksamart and Wanitthanankun: 2015** และ (ศาสตรา สุตสวัสดิ และ จิตติมา ชูเชิด : 2559)
- ในส่วนของกองทุน หรือทุนหมุนเวียน คณะทำงานประเมินความโปร่งใสทางการคลัง ได้เสนอให้มีการยกระดับธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลกองทุนนอกงบประมาณ ซึ่งได้นำไปสู่การยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ.2543 แล้วออกพระราชบัญญัติการบริหารกองทุนหมุนเวียน พ.ศ.2558 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2558
- ให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายบริหารทุนหมุนเวียน มีอำนาจครอบคลุมขึ้น ในการกำกับทุนหมุนเวียนทั้งที่จัดตั้งตาม พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี และที่จัดตั้งขึ้น ด้วยกฎหมายเฉพาะ

การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน

- จากรายงานความเสี่ยงทางการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2558 ได้ให้ข้อเสนอแนะสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับการเปิดเผยข้อมูลของกองทุนนอก งบประมาณโดย “..สนับสนุนให้การพัฒนาาระบบสารสนเทศกองทุนนอก งบประมาณอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีการปรับปรุงให้ทุกกองทุนมีหน้าที่รายงานข้อมูลการใช้จ่าย สถานะการเงิน และกิจกรรมที่ดำเนินการเผยแพร่เปิดเผยต่อสาธารณชนใน เว็บไซต์ ซึ่งกรมบัญชีกลางยังคงอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาระบบ การบริหารทุนหมุนเวียน ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Non-Budget) โดยคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ภายในปีงบประมาณ 2559.....”

การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน

- อาจกล่าวได้ว่า กองทุนและทุนหมุนเวียนนอกงบประมาณในปัจจุบัน ยังขาดความโปร่งใสทางการคลังตามหลักเกณฑ์ของ **IMF (2014)** โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ (**Public Availability of Information**)
- งานวิจัยนี้อาศัยข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ อาทิ รายงานความเสี่ยงทางการคลังของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง รายงานการเงินภาครัฐ ของกรมบัญชีกลาง ตลอดจนรายงานประจำปีของกองทุนหมุนเวียนต่างๆ เป็นข้อมูลอ้างอิงในการศึกษาครั้งนี้

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน โดย กรมบัญชีกลาง

- 1) ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ได้เข้าสู่ระบบประเมินผลการดำเนินงานของกรมบัญชีกลาง
ทั้งหมด

ปี	จำนวนกองทุนทั้งสิ้น	จำนวนทุนหมุนเวียนที่ เข้าสู่ระบบประเมิน	ร้อยละของทั้งหมด
2550	95	67	70.5
2551	95	81	85.3
2552	106	77	72.6
2553	102	81	79.4
2554	108	81	75.0
2555	110	94	85.5
2556	110	93	80.9
2557	114	95	83.3
2558	114	99	86.8
2559	114	101	88.6

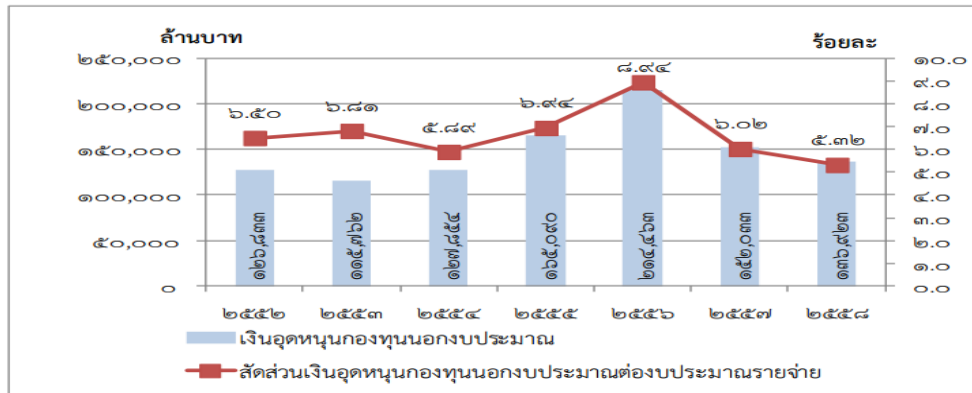
ข้อสังเกตเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน โดย กรมบัญชีกลาง

- 2) ระบบการประเมินผลแบบ **Balanced Scorecard (BSC)** ที่
ใช้ในปัจจุบันเป็นเพียงระบบการประเมินการบริหารภายในองค์กรเป็น
หลัก ผลการประเมินไม่สะท้อนถึงความคุ้มค่าของการใช้จ่าย
งบประมาณ และยังไม่มีการเปิดเผยข้อมูลผลการประเมินแก่
สาธารณะ ไม่มีการประเมินประสิทธิผลของการตอบสนองนโยบาย
ของรัฐบาลอันเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน

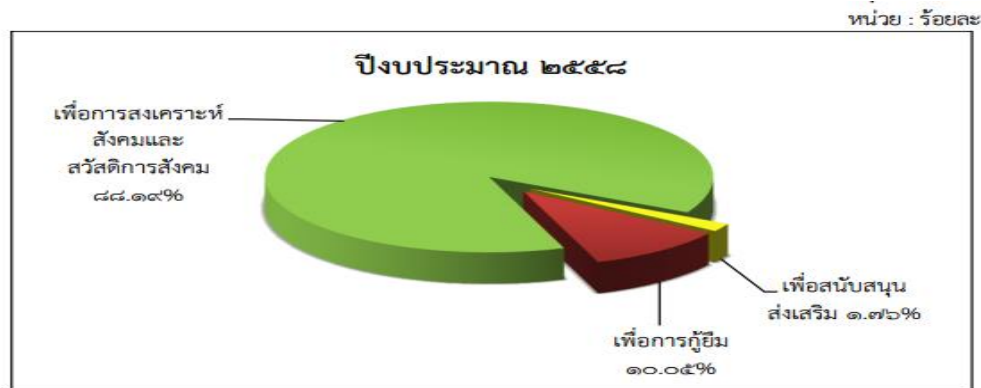
ข้อสังเกตเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน โดย กรมบัญชีกลาง

	ปีบัญชี				เฉลี่ย 4 ปี
	2554	2555	2556	2557	
จำนวนกองทุนที่เข้าร่วมการประเมิน	81	94	93	95	91
จำนวนกองทุนที่ผ่านเกณฑ์ปกติ	64	81	68	84	74
ร้อยละ	79.0	86.2	73.1	88.4	81.7
จำนวนกองทุนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ปกติ	17	13	25	11	17
ร้อยละ	21.0	13.8	26.9	11.6	18.3

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ

หมายเหตุ: เงินอุดหนุนกองทุนนอกงบประมาณไม่รวมเงินอุดหนุนแก่กองทุนประกันสังคม
ที่มา: เอกสารงบประมาณโดยสังเขป ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘

หมายเหตุ: กองทุนเพื่อจำหน่ายและการผลิตและกองทุนเพื่อการบริหารไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในปีงบประมาณ ๒๕๕๘
ที่มา: เอกสารงบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ

- ในระยะยาว กองทุนประกันสังคม และกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จะมีค่าใช้จ่ายที่ขยายตัวสูงขึ้นและไม่สามารถควบคุมได้อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากรของประเทศไทยที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และกำลังจะเป็นสังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์ในอีกห้าปีข้างหน้า หากรายได้ของทั้ง 2 กองทุนไม่สามารถเติบโตได้ทันการขยายตัวของรายจ่ายดังกล่าว กองทุนทั้งสองแห่งอาจประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน
- จากรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปีงบประมาณ 2559 สำนักงานเศรษฐกิจการคลังระบุว่า “...กองทุนที่มีความเสี่ยงและอาจประสบปัญหาทางการเงินในอนาคต ได้แก่ กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนประกันสังคม และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เนื่องจากเป็นกองทุนขนาดใหญ่ ทั้งในด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน และเงินกองทุน หากกองทุน 3 แห่งนี้ ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน จะก่อให้เกิดความเสี่ยง และภาระทางการคลังให้แก่รัฐบาล ที่จะต้องจัดสรรงบประมาณและให้ความช่วยเหลือแก่ทั้ง 3 กองทุนในที่สุด”

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม

- 1) ปัญหาสำคัญของกองทุนประกันสังคมคือสินทรัพย์ในกองทุนชราภาพที่ไม่พอที่จะรับมือกับประชากรไทยที่แก่ตัวขึ้นในอนาคต จากการคาดการณ์พบว่า กองทุนชราภาพในระบบประกันสังคมจะเริ่มมีปัญหาสภาพคล่องในอีก **20-25** ปีข้างหน้า และจะประสบปัญหาล้มละลายในอีก **37** ปี
- 2) ควรมีการพิจารณาต้นทุน และผลประโยชน์ของทางเลือกต่างๆ อย่างระมัดระวัง เปิดเผยข้อมูลให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และแสดงความคิดเห็น เพื่อการเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน และประโยชน์ในการเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติที่เหมาะสมของต่างประเทศ
- 3) กองทุนประกันสังคมควรเปิดเผยรายงานการลงทุน การจัดพอร์ตลงทุน หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้จัดการกองทุน และการประเมินผลการบริหารเงินกองทุน เปิดเผยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานประกันสังคม และพิจารณาบริหารจัดการเงินออมของผู้ประกันตนให้เหมาะสมกับโครงสร้างอายุของผู้ประกันตน เพื่อให้ผู้ประกันตนได้รับผลตอบแทนสูงสุดในยามชราภาพ

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

- เมื่อโครงสร้างประชากรไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า จะมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น ในระยะยาว รัฐบาลต้องรับภาระโดยการจัดสรรงบประมาณที่เพิ่มขึ้น เป็นความเสี่ยงทางการคลังในอนาคตอันใกล้
- แม้ว่า สปสช. มีการจัดทำรายงานประจำปีที่น่าเสนอข้อมูลการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายที่แจ่มแจ้งรายละเอียดค่าใช้จ่ายอย่างชัดเจน เป็นระเบียบ น่าเชื่อถือ แต่ขาดการวิเคราะห์ และการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง
- สปสช. ไม่มีรายงานข้อมูลการบริหารจัดการรายได้ของหน่วยบริการ (หรือมีแต่ไม่เปิดเผยแก่สาธารณะ) ทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยให้บริการ หรือแก้ปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างหน่วยบริหารงบประมาณ (**Purchaser**) และหน่วยให้บริการ (**Providers**) ที่เกิดขึ้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ

- การจัดเก็บข้อมูลกองทุนหมู่บ้านไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด และข้อมูลที่จัดเก็บยังไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นปัจจุบัน
- กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 50) ยังประสบปัญหาหนี้ค้างชำระและ / หรือเงินขาดบัญชี ซึ่งบางกองทุนหมู่บ้านหยุดการดำเนินกิจกรรม
- กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีจุดอ่อนสำคัญเกี่ยวกับระบบควบคุมการดำเนินงานรวมถึงการจัดทำหลักฐานทางการเงินและบัญชี
- สถาบันการเงินชุมชนยังขาดศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และบางแห่งไม่ได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

- ปัญหาสำคัญของ กยศ. คือระบบการบริหารเงินกู้ยืมเป็นระบบ **supply-side-financing** ที่ให้อำนาจแก่สถานศึกษาในการคัดเลือกผู้มีสิทธิกู้ยืม ผู้เรียนจึงไม่ได้เรียนต่อในสาขาวิชาที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง หรือความต้องการของตลาดแรงงาน
- กองทุนมีหลักเกณฑ์ของการให้กู้ยืมเงินที่ผ่อนปรน ขาดความรัดกุม ไม่มีการกำหนดรายได้ของผู้ค้ำประกัน ไม่มีระบบการติดตามและบังคับการชำระหนี้ทั้งกรณีผู้กู้และผู้ค้ำประกัน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำมากเพียงร้อยละ 1 และปัญหาหนี้ค้างชำระ ทำให้รายได้จากการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่เพียงพอสำหรับการบริหารและจัดการกองทุนฯ ทำให้เงินให้กู้ยืมมีลักษณะคล้ายเงินอุดหนุนหรือให้เปล่ามากกว่า มีแนวโน้มสูงที่รัฐต้องรับภาระในการสนับสนุนงบประมาณให้กองทุน ต่อไปเรื่อยๆ

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกองทุนหมุนเวียนอื่นๆ

- กองทุนหมุนเวียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแต่ละปีในวงเงินงบประมาณค่อนข้างต่ำและมีลักษณะการดำเนินงานที่สามารถดำเนินงานภายใต้ภารกิจของส่วนราชการได้ควรขอรับจัดสรรงบประมาณร่วมกับงบประมาณของส่วนราชการไม่จำเป็นต้องจัดตั้งเป็นกองทุนหมุนเวียน
- มีกองทุนหมุนเวียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นทุนประเดิมครั้งเดียวแต่ไม่มีรายงานความก้าวหน้า หรือผลการดำเนินงานให้รัฐสภาทราบ
- ควรพิจารณาควบรวมกองทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน หรือมีภารกิจรับผิดชอบเกี่ยวพันกันอย่างไรใกล้ชิดเป็นกองทุนเดียว เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และเพื่อการใช้ทรัพยากรด้านงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

จบการนำเสนอ ขอขอบคุณค่ะ